

RAPORT METODOLOGIC - preliminar -

1. Obiectivele cercetării

Cercetarea vizează percepțiile interetnice la nivelul populației majoritare și a populației romă prin evaluarea stadiului actual al percepțiilor / stereotipurilor și distanței sociale între principalele culturi etnice. Principalele teme urmărite sunt: identități etnice și naționale (auto-identificare și hetero-identificare, imagini mentale, atitudini, opinii); relații interetnice și dinamica acestora; stereotipuri etnice; practici lingvistice; factori socio-economici relevanți în dinamica relațiilor interetnice; consum media.

2. Metodologie

2.1 Populația

Populația totală a României: 21504442 (Sursa: Institutul Național de Statistică, iulie 2008)

Populația cu vârsta de 18 ani și peste: 17489482 (Sursa: Institutul Național de Statistică, iulie 2008).

Populația totală de etnie romă (localități cu cel puțin 10 locuitori de etnie romă): 533529 (Sursa: Recensământul Populației 2002).

2.2 Metoda de aplicare a chestionarelor

Interviuri față-în-față realizate în gospodăria respondentului.

Perioada de realizare a interviurilor pentru eșantionul de etnici non-romi: 1 – 21 Iunie 2009 (această perioadă a fost depășită în județele Dolj, Gorj și Olt).

Perioada de realizare a interviurilor pentru eșantionul de etnici romi: 1 – 28 Iunie 2009.

2.3 Eșantionul pentru etnici non-romi:

- bistadial și multistratificat, cu respectarea următoarei proceduri:

- statificarea se face pe 18 regiuni istorico-geografice și 7 tipuri de localități stabilite în funcție de mărimea populației (patru tipuri de urban și trei tipuri de rural);
- alegerea secțiilor de votare (puncte de eșantionare) se face în mod aleatoriu pentru fiecare strat;
- selecția respondenților se face de pe listele electorale cu secțiile de votare de la alegerile Parlamentare din 2008 (urmând un pas statistic calculat în funcție de numărul de pagini a listelor electorale și numărul de interviuri de realizat pe secția respectivă);

- în localitățile în care nu au putut fi obținute listele electorale, selecția gospodăriilor se face prin metoda random route;

- este selectată persoana din gospodărie (cu vârsta de 18 sau peste, de etnie non-romă), care își serbează prima ziua de naștere în anul calendaristic;

- 104 puncte de eșantionare (la care se aduagă 3 secții alocate suplimentar) în 104 localități;

- mărimea eșantionului - 820 persoane;

- numărul mediu de interviuri realizate pe fiecare punct de eșantionare: 8;

Localități în care operatorii de interviu nu au avut acces la listele de votare: Arad, Sannicolau Mare, Giroc, Hida, Satu Mare, Sibiu, Oradea, Targu Mureș, Bacău, Drobeta-Turnu Severin, Baraolt, Sf Gheorghe, Brașov, Râșnov, Galați.

În *tabelul 1* este prezentată structura populației (procente pe straturi), iar în *tabelul 2* se află structura eșantionului rezultat din teren.

Tabelul 1

Structura populației % Regiunea ²	Tipul de localitate ¹							Total
	1	2	3	4	5	6	7	
11	0.2%	1.9%	4.1%	1.7%	1.0%	1.9%	0.0%	10.7%
12	0.1%	0.7%	2.2%	0.2%	0.4%	0.0%	2.9%	6.5%
13	0.1%	1.2%	0.9%	0.4%	0.8%	0.5%	0.0%	4.0%
21	0.3%	1.4%	3.4%	1.2%	1.1%	0.8%	1.1%	9.3%
22	0.2%	0.9%	0.9%	0.2%	0.2%	0.6%	1.0%	4.0%
23	0.4%	1.9%	1.5%	0.8%	1.4%	0.0%	0.0%	6.0%
31	0.7%	1.7%	1.1%	0.9%	0.5%	0.5%	1.4%	6.9%
32	0.2%	1.1%	0.6%	0.7%	0.4%	0.5%	0.0%	3.7%
41	0.2%	0.6%	0.8%	0.5%	1.0%	0.0%	1.5%	4.5%
51	0.4%	0.6%	0.2%	1.5%	1.2%	0.0%	0.0%	4.0%
52	0.2%	0.6%	0.5%	0.8%	0.6%	0.7%	1.4%	4.8%
53	0.4%	0.8%	1.1%	0.7%	0.8%	0.7%	1.5%	6.0%
54	0.2%	0.6%	0.5%	0.5%	0.7%	0.0%	0.0%	2.5%
55	0.2%	0.8%	0.5%	0.3%	0.7%	0.0%	0.0%	2.5%
61	0.2%	0.8%	0.8%	0.8%	0.2%	1.2%	0.0%	4.0%
62	0.3%	1.2%	0.8%	0.8%	0.0%	0.8%	1.0%	4.9%
71	0.4%	0.9%	0.5%	0.8%	0.6%	0.0%	1.5%	4.7%
80	0.0%	0.1%	0.7%	0.5%	0.2%	0.0%	9.5%	11.0%
Total	4.6%	18.0%	21.1%	13.4%	11.7%	8.3%	22.9%	100.0%

¹ **Tipul de localitate:** 1= rural cu mai puțin de 2000 de locuitori; 2= rural cu 2000 - 4000 de locuitori; 3= rural cu peste 4000 de locuitori; 4= urbană cu mai puțin de 30 000 de locuitori; 5= urbană cu 30 000 - 100 000 de locuitori; 6= cu 100 000 - 200 000 de locuitori; 7= urbană cu mai mult de 200 000 de locuitori.

² **Regiunea:** 11=Bacau, Neamt, Suceava, Vrancea; 12=Galati, Iasi; 13=Botosani, Vaslui; 21=Arges, Dambovită, Prahova; 22=Braila, Buzau; 23=Calarasi, Giurgiu, Ialomita, Teleorman; 31=Dolj, Mehedinti, Olt; 32=Gorj, Valcea; 41= Constanta, Tulcea; 51=Alba, Hunedoara; 52=Brasov, Sibiu; 53=Cluj, Mures; 54=Covasna, Harghita; 55=Bistrita Nasaud, Salaj; 61=Maramures, Satu Mare; 62=Arad, Bihor; 71=Caras Severin, Timisoara; 80=Ilfov, Bucuresti.

Tabelul 2

Structura eșantionului % Regiunea ⁴	Tipul de localitate ³							Total
	1	2	3	4	5	6	7	
11	0.0%	2.2%	4.1%	1.6%	1.1%	1.8%	0.0%	10.9%
12	0.0%	0.9%	2.2%	0.0%	0.6%	0.0%	2.9%	6.6%
13	0.0%	1.3%	1.0%	0.5%	0.7%	0.5%	0.0%	4.0%
21	0.0%	1.7%	3.4%	1.2%	1.1%	0.9%	1.1%	9.4%
22	0.0%	1.0%	0.9%	0.0%	0.5%	0.6%	1.1%	4.0%
23	0.5%	1.6%	1.5%	0.1%	1.5%	0.0%	0.0%	5.1%
31	0.7%	1.7%	1.1%	0.9%	0.5%	0.5%	1.5%	6.8%
32	0.0%	1.3%	0.6%	0.7%	0.5%	0.5%	0.0%	3.7%
41	0.0%	0.9%	0.7%	0.5%	1.0%	0.0%	1.5%	4.5%
51	0.5%	0.7%	0.0%	1.6%	1.2%	0.0%	0.0%	4.0%
52	0.0%	0.9%	0.5%	0.7%	0.6%	0.7%	1.5%	4.9%
53	0.5%	0.7%	1.1%	0.7%	0.7%	0.7%	1.6%	6.1%
54	0.0%	0.9%	0.5%	0.5%	0.6%	0.0%	0.0%	2.4%
55	0.0%	1.1%	0.5%	0.5%	0.6%	0.0%	0.0%	2.7%
61	0.0%	1.1%	0.9%	0.9%	0.5%	1.0%	0.0%	4.3%
62	0.0%	1.5%	0.9%	0.9%	0.0%	0.9%	1.0%	5.0%
71	0.5%	0.9%	0.5%	0.7%	0.6%	0.0%	1.3%	4.5%
80	0.0%	0.0%	0.7%	0.6%	0.0%	0.0%	9.8%	11.1%
Total	2.7%	20.2%	21.0%	12.6%	12.3%	8.0%	23.2%	100.0%

³ **Tipul de localitate:** 1= rural cu mai puțin de 2000 de locuitori; 2= rural cu 2000 - 4000 de locuitori; 3= rural cu peste 4000 de locuitori; 4= urbană cu mai puțin de 30 000 de locuitori; 5= urbană cu 30 000 - 100 000 de locuitori; 6= cu 100 000 - 200 000 de locuitori; 7= urbană cu mai mult de 200 000 de locuitori.

⁴ **Regiunea:** 11=Bacau, Neamt, Suceava, Vrancea; 12=Galati, Iasi; 13=Botosani, Vaslui; 21=Arges, Dambovită, Prahova; 22=Braila, Buzau; 23=Calarasi, Giurgiu, Ialomita, Teleorman; 31=Dolj, Mehedinti, Olt; 32=Gorj, Valcea; 41= Constanta, Tulcea; 51=Alba, Hunedoara; 52=Brasov, Sibiu; 53=Cluj, Mures; 54=Covasna, Harghita; 55=Bistrita Nasaud, Salaj; 61=Maramures, Satu Mare; 62=Arad, Bihor; 71=Caras Severin, Timisoara; 80=Ilfov, Bucuresti.

2.4 Eșantionul pentru etnici non-romi:

- multistadial și multistratificat, cu respectarea următoarei proceduri:
 - stratificarea se face pe 18 regiuni istorico-geografice și 7 tipuri de localități stabilite în funcție de mărimea populației de etnie romă (patru tipuri de urban și trei tipuri de rural, cu cel puțin 10 locuitori de etnie romă);
 - alegerea localităților se face în mod aleatoriu pentru fiecare strat;

- 110 puncte de eșantionare în 110 localități;
- mărimea eșantionului - 608 persoane;
- numărul mediu de interviuri realizate pe fiecare punct de eșantionare: 6;

Romi integrați

- în cadrul localităților are loc selecția aleatorie a punctelor de eșantionare (secții de votare) folosite ca puncte de plecare pentru identificarea romilor integrați;
- alegerea gospodăriilor se face în pas statistic de 1 până la întâlnirea primei persoane eligibile sau care să recomande etnici romi (bulgăre de zapadă);
- este selectată persoana din gospodărie (cu vârsta de 18 sau peste, de etnie romă), care își serbează prima ziua de naștere în anul calendaristic;

Romi compacți

- pentru identificarea persoanelor de etnie romă care locuiesc în comunități adunate (cel puțin trei gospodării alăturate) s-au folosit informații primite de la reprezentanți locali (polițist, poștaș, preot, primar, reprezentant al primăriei, asistent social, medic, învățător, profesor);
- alegerea gospodăriilor se face prin metoda random-route;
- este selectată persoana din gospodărie (cu vârsta de 18 sau peste, de etnie romă), care își serbează prima ziua de naștere în anul calendaristic;

În *tabelul 3* este prezentată structura populației (procente pe straturi), iar în *tabelul 4* se află structura eșantionului rezultat din teren.

Tabelul 3

Structura populației % Regiunea ⁶	Tipul de localitate ⁵							Total
	1	2	3	4	5	6	7	
11	0.0%	0.6%	3.5%	0.9%	0.4%	0.9%	0.0%	6.3%
12	0.0%	0.2%	2.7%	0.3%	0.4%	0.0%	0.6%	4.2%
13	0.0%	0.1%	0.7%	0.1%	0.4%	0.2%	0.0%	1.5%
21	0.0%	0.9%	4.2%	0.8%	0.7%	0.2%	1.1%	7.9%
22	0.1%	0.6%	1.3%	0.1%	0.3%	1.0%	0.3%	3.8%
23	0.1%	2.0%	4.0%	1.9%	2.4%	0.0%	0.0%	10.5%
31	0.2%	2.4%	2.8%	1.7%	0.5%	0.1%	1.7%	9.3%
32	0.0%	0.4%	0.4%	0.3%	0.5%	0.3%	0.0%	1.9%
41	0.0%	0.1%	0.2%	0.3%	0.4%	0.0%	0.6%	1.5%
51	0.3%	0.7%	0.4%	1.7%	0.9%	0.0%	0.0%	3.9%
52	0.6%	3.5%	0.8%	1.0%	0.4%	0.1%	0.1%	6.6%
53	0.8%	2.8%	4.0%	1.4%	1.1%	0.7%	0.6%	11.3%
54	0.0%	0.8%	0.4%	0.3%	0.3%	0.0%	0.0%	1.8%
55	0.4%	1.5%	1.4%	0.6%	0.5%	0.0%	0.0%	4.4%
61	0.2%	1.3%	1.6%	0.4%	0.1%	0.6%	0.0%	4.2%
62	0.2%	2.9%	3.8%	1.0%	0.0%	0.6%	0.5%	8.9%
71	0.5%	0.6%	1.6%	0.7%	0.5%	0.0%	0.6%	4.5%
80	0.0%	0.1%	1.9%	0.1%	0.0%	0.0%	5.1%	7.2%
Total	3.4%	21.6%	35.8%	13.5%	10.0%	4.6%	11.1%	100.0%

⁵ **Tipul de localitate:** 1= rural cu mai puțin de 2000 de locuitori; 2= rural cu 2000 - 4000 de locuitori; 3= rural cu peste 4000 de locuitori; 4= urbană cu mai puțin de 30 000 de locuitori; 5= urbană cu 30 000 - 100 000 de locuitori; 6= cu 100 000 - 200 000 de locuitori; 7= urbană cu mai mult de 200 000 de locuitori.

⁶ **Regiunea:** 11=Bacau, Neamt, Suceava, Vrancea; 12=Galati, Iasi; 13=Botosani, Vaslui; 21=Arges, Dambovită, Prahova; 22=Braila, Buzau; 23=Calarasi, Giurgiu, Ialomita, Teleorman; 31=Dolj, Mehedinti, Olt; 32=Gorj, Valcea; 41= Constanta, Tulcea; 51=Alba, Hunedoara; 52=Brasov, Sibiu; 53=Cluj, Mures; 54=Covasna, Harghita; 55=Bistrita Nasaud, Salaj; 61=Maramures, Satu Mare; 62=Arad, Bihor; 71=Caras Severin, Timisoara; 80=Ilfov, Bucuresti.

Tabelul 4

Structura eșantionului % Regiunea ⁸	Tipul de localitate ⁷							Total
	1	2	3	4	5	6	7	
11	0.0%	0.3%	3.6%	0.7%	0.7%	0.8%	0.0%	6.1%
12	0.0%	0.7%	1.8%	0.0%	0.7%	0.0%	0.3%	3.5%
13	0.0%	0.0%	0.8%	0.0%	0.7%	0.0%	0.0%	1.5%
21	0.0%	1.0%	4.3%	0.8%	0.8%	0.0%	1.3%	8.2%
22	0.0%	0.7%	1.3%	0.0%	0.5%	0.8%	0.3%	3.6%
23	0.0%	2.1%	4.1%	2.0%	2.5%	0.0%	0.0%	10.7%
31	0.8%	1.8%	2.8%	1.8%	0.5%	0.0%	1.6%	9.4%
32	0.0%	0.0%	0.8%	0.0%	0.7%	0.5%	0.0%	2.0%
41	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.8%	0.0%	0.5%	1.3%
51	0.0%	0.8%	0.7%	1.6%	0.8%	0.0%	0.0%	3.9%
52	0.7%	3.6%	0.8%	0.8%	0.7%	0.0%	0.3%	6.9%
53	0.8%	2.8%	4.1%	1.3%	1.2%	0.7%	0.7%	11.5%
54	0.0%	0.7%	0.7%	0.0%	0.7%	0.0%	0.0%	2.0%
55	0.5%	1.2%	1.5%	0.7%	0.5%	0.0%	0.0%	4.3%
61	0.5%	0.8%	1.6%	0.7%	0.0%	0.7%	0.0%	4.3%
62	0.8%	2.3%	3.8%	1.0%	0.0%	0.5%	0.5%	8.9%
71	0.5%	0.7%	1.6%	0.7%	0.5%	0.0%	0.7%	4.6%
80	0.0%	0.7%	1.5%	0.0%	0.0%	0.0%	5.3%	7.4%
Total	4.6%	20.1%	35.9%	12.0%	12.0%	3.9%	11.5%	100.0%

⁷ **Tipul de localitate:** 1= rural cu mai puțin de 2000 de locuitori; 2= rural cu 2000 - 4000 de locuitori; 3= rural cu peste 4000 de locuitori; 4= urbană cu mai puțin de 30 000 de locuitori; 5= urbană cu 30 000 - 100 000 de locuitori; 6= cu 100 000 - 200 000 de locuitori; 7= urbană cu mai mult de 200 000 de locuitori.

⁸ **Regiunea:** 11=Bacau, Neamt, Suceava, Vrancea; 12=Galati, Iasi; 13=Botosani, Vaslui; 21=Arges, Dambovită, Prahova; 22=Braila, Buzau; 23=Calarasi, Giurgiu, Ialomita, Teleorman; 31=Dolj, Mehedinti, Olt; 32=Gorj, Valcea; 41= Constanta, Tulcea; 51=Alba, Hunedoara; 52=Brasov, Sibiu; 53=Cluj, Mures; 54=Covasna, Harghita; 55=Bistrita Nasaud, Salaj; 61=Maramures, Satu Mare; 62=Arad, Bihor; 71=Caras Severin, Timisoara; 80=Ilfov, Bucuresti.

3.1 Structura eșantionului etnici non-romi:

	<i>% pe coloană</i>	Frecvențe	Procente
SEX			
Masculin		367	44.8
Feminin		453	55.2
VÂRSTĂ			
18-29 ani		121	14.8
30-44 ani		185	22.6
45-59 ani		209	25.5
60 de ani și peste		305	37.2
TIPUL LOCALITĂȚII			
Rural cu mai puțin de 2000 de locuitori		22	2.7
Rural cu 2000 – 4000 de locuitori		166	20.2
Rural cu peste 4000 de locuitori		172	21.0
Oraș cu mai puțin de 30 000		103	12.6
Oraș cu 30 000 – 100 000 de locuitori		101	12.3
Oraș cu 100 000 – 200 000 de locuitori		66	8.0
Oraș cu peste 200 000 de locuitori		190	23.2
REGIUNE			
Bacău, Neamț, Suceava, Vrancea		89	10.9
Galați, Iași		54	6.6
Botoșani, Vaslui		33	4.0
Argeș, Dâmbovița, Prahova		77	9.4
Brăila, Buzău		33	4.0
Călărași, Giurgiu, Ialomița, Teleorman		42	5.1
Dolj, Mehedinți, Olt		56	6.8
Gorj, Vâlcea		30	3.7
Constanța, Tulcea		37	4.5
Alba, Hunedoara		33	4.0
Brașov, Sibiu		40	4.9
Cluj, Mureș		50	6.1
Covasna, Harghita		20	2.4
Bistrița Năsăud, Salaj		22	2.7
Maramureș, Satu Mare		35	4.3
Arad, Bihor		41	5.0
Caraș Severin, Timișoara		37	4.5
Ilfov, București		91	11.1
EDUCAȚIE			
Deloc, mai puțin de 7 clase		128	15.6
7-8 clase (gimnaziu)		144	17.6
Treapta I de liceu (10 clase)		55	6.7
Școala profesională		122	14.9
Liceu		200	24.4
Școala postliceală sau colegiu		67	8.2
Învățământ superior		104	12.7
TOTAL		820	100.0

3.2 Structura eșantionului etnici romi:

	% pe coloană	
	Frecvențe	Procente
SEX		
Masculin	300	49.3
Feminin	308	50.7
VÂRSTĂ		
18-29 ani	156	25.7
30-44 ani	226	37.2
45-59 ani	139	22.9
60 de ani și peste	87	14.3
TIPUL LOCALITĂȚII		
Rural cu mai puțin de 2000 de locuitori	28	4.6
Rural cu 2000 – 4000 de locuitori	122	20.1
Rural cu peste 4000 de locuitori	218	35.9
Oraș cu mai puțin de 30 000	73	12.0
Oraș cu 30 000 – 100 000 de locuitori	73	12.0
Oraș cu 100 000 – 200 000 de locuitori	24	3.9
Oraș cu peste 200 000 de locuitori	70	11.5
REGIUNE		
Bacău, Neamț, Suceava, Vrancea	37	6.1
Galați, Iași	21	3.5
Botoșani, Vaslui	9	1.5
Argeș, Dâmbovița, Prahova	50	8.2
Brăila, Buzău	22	3.6
Călărași, Giurgiu, Ialomița, Teleorman	65	10.7
Dolj, Mehedinți, Olt	57	9.4
Gorj, Vâlcea	12	2.0
Constanța, Tulcea	8	1.3
Alba, Hunedoara	24	3.9
Brașov, Sibiu	42	6.9
Cluj, Mureș	70	11.5
Covasna, Harghita	12	2.0
Bistrița Năsăud, Sălaj	26	4.3
Maramureș, Satu Mare	26	4.3
Arad, Bihor	54	8.9
Caraș Severin, Timișoara	28	4.6
Ilfov, București	45	7.4
EDUCAȚIE		
Deloc, mai puțin de 7 clase	353	58.1
7-8 clase (gimnaziu)	151	24.8
Treapta I de liceu (10 clase)	41	6.7
Școala profesională	32	5.3
Liceu	24	3.9
Școala postliceală sau colegiu	3	0.5
Învățământ superior	4	0.7
TOTAL	608	100.0

4. Activitatea de teren

122 de operatori de teren, 24 de coordonatori zonali și 8 coordonatori regionali.

Instructajul a fost realizat la sediul IMAS cu cei 8 coordonatori regionali, care au primit informații detaliate cu privire la chestionarul ETN0509.

Coordonatorii regionali le-au transmis coordonatorilor zonali toate detaliile privind modul de realizare în teren a studiului, acestea incluzând informații despre: eșantionare, condiții de interviu, materiale ajutătoare, chestionar.

În același mod, coordonatorii zonali au realizat instructajele cu operatorii de interviu.

5. Controlul calității

Eșantion non-romi

108 respondenți (13.17%) au fost contactați cu scopul de a verifica validitatea datelor.

În urma verificărilor au fost **anulate 15 chestionare**, pentru nerespectarea procedurilor de aplicare.

Eșantion romi

60 respondenți (9.69%) au fost contactați cu scopul de a verifica validitatea datelor.

În urma verificărilor au fost **anulate 10 chestionare**, pentru nerespectarea procedurilor de aplicare.

6. Rata răspunsurilor

Eșantion non-romi:

2156 de adrese parcurse dintre care:

- 830 de interviuri realizate (820 valide);
- 561 de interviuri realizate cu persoane selectate din listele electorale, 269 de interviuri realizate cu persoane selectate prin metoda random route;
- 112 adrese nelocuite;
- 19 adrese de instituții;
- 513 adrese la care nu a răspuns nimeni la niciuna dintre cele trei vizite efectuate de operator;
- 22 adrese cu incapacitate de răspuns;
- 40 persoane care nu corespund criteriilor de interviu (neîncadrare în cote);
- 620 refuzuri
 - rata refuzurilor ($620 \cdot 100 / 2156$): 28.75%;
 - ponderea de neîncadrare în cote ($40 \cdot 100 / 2156$): 1.85%;
 - ponderea interviurilor valide ($820 \cdot 100 / 2156$): 38.03%.

Eșantion romi:

1190 de adrese parcurse dintre care:

- 619 de interviuri realizate (608 valide);
- 47 adrese nelocuite;
- 8 adrese de instituții;
- 137 adrese la care nu a răspuns nimeni la niciuna dintre cele trei vizite efectuate de operator;
- 3 adrese cu incapacitate de răspuns;
- 188 persoane care nu corespund criteriilor de interviu (neîncadrare în cote);
- 198 refuzuri
 - rata refuzurilor ($198 \cdot 100 / 1190$): 16.63%;
 - ponderea de neîncadrare în cote ($188 \cdot 100 / 1190$): 15.79%;
 - ponderea interviurilor valide ($608 \cdot 100 / 1190$): 51.09%.